

Mulder Agro al 75 jaar een begrip

Mulder Agro uit Kollumerzwaag bestaat dit jaar driekwart eeuw. Waar in 1933 met een levensmiddelenwinkelje werd begonnen, richt het bedrijf zich nu op foeragehandel aan boeren. „De mengvoerverkoop is de kurk waar onze onderneming op drijft, maar mijn passie ligt bij de bodemvruchtbaarheid”, vertelt mededirecteur Theo Mulder.

De omschakeling voor de familie Mulder kwam vlak voor de oorlog met de verhuizing van de Foarwei 43 naar nummer 45. „Mijn ouders startten naast een boerderij met varkens en koeien ook hun foerageactiviteiten. De levensmiddelenwinkel werd afgeboten”, blikt Mulder terug. Het assortiment bestond toen uit twee productielijnen: Sluis kippenvoer en veevoeder van Ulbe Twijnstra (UT) uit Akkrum.

Tijden veranderen en de onderneming ging daarin mee. „Toen ik in 1960 werd geboren, waren er in ons dorp zeven foeragebedrijven. Nu is er nog maar een.” Tot 1974 molken vader Pieter Mulder en broer Mient zo’n zestien koeien en hielden zes varkens. „Deze omvang was zelfs in die periode te klein-schalig om van te leven. Daarbij was mijn pa meer handelaar dan veehouder.”

SCHAALVERGROTING

Het overlijden van Pieter in 1993 betekende dat zijn zoons Theo, gesteund door echtgenoot Hendrika, en Henk aan het roer kwamen te staan. „Onze dochter was vrijgezel en had geen kinderen vandaar dat wij zijn taken overnamen.” Met assistentie van hun medewerkers richt Henk zich op de binnen- en Theo op de buitendienst, terwijl zijn vrouw de winkel beheert. Het klantenbestand groeide sinds de overdracht gestaag. „Wanneer foeragebedrijven in de regio stopten, namen we die waar mogelijk over. Door schaalvergroting houden wij het hoofd boven water.”

De meeste klanten wonen in een straal van 25 kilometer rond Kollumerzwaag. Die korte lijnen vormen, samen met voorlichting en service voor Mulder een belangrijke troefkaart. „Onze slogan is dichtbij en betrokken.” Naast expansie van het werkgebied verander-

Henk (links) en Theo Mulder staan aan het roer van Mulder Agro. „Als bedrijf zijn we dichtbij en betrokken. Daarin schuilt onze kracht.”

Foto: Alex Bouma

de er het nodige in het mengvoeraanbod. „Niet alleen de samenstelling en voederwaarde, maar ook qua de leveranciers.”

In de beginjaren werd het voer betrokken van Sluis, wat later Koopmans meelfabriek Leeuwarden werd en Ulbe Twijnstra. „Via UT, wat na de fusie met Delfia UTD werd en daarop met het samengaan met Hendrix uitmonde in Van 2004 terecht bij gebroeders Fuite in Genesluiden.” VERTICHT BIJ HEMERKEN HENK Hendrix UTD leidde tot die breuk. Veel woorden maakt Mulder daar nu niet meer aan vuil. „We voelen ons prima thuis bij Fuite. Dat is niet als bij ons een familiebedrijf met korte lijnen.”

FLUITENDE BOEREN

Als foeragebedrijf vormt Mulder Agro in de ogen van de mededirecteur geen extra en daarmee kostprijsverhogende schakel tussen mengvoerverancier en boer. „Fuite heeft zelf ook vertegenwoordigers op de weg. Wij vullen die taak voor onze klanten in. Er blijft voor ons zeker in de toekomst een rol weggelegd.” Om te tonen dat ze een zelfstandige onderneming zijn, zet Mulder eigen vrachtwagens in. „Achterop prijkt

wel het bord met de bekende leus: Fuite voeren, fluitende boeren.”

Om hun eigen afnemers vakkundig te adviseren, kan worden teruggevallen op Genemuiden. Als voorbeeld draagt Mulder hun nutritionist aan. „Hij staat ons met raad en daad bij.” Dat geldt eveneens voor de Fuite vertegenwoordiger die twee dagen per week vanuit Kollumerzwaag werkt. „Samen zorgen we voor een topproduct. De laatste drie jaar groeide ons volume met 10 procent.”

Naast mengvoer biedt het foeragebedrijf verder ruwvoer als hooi, stro, aardappelvel en persulp aan. „Maar ook voor paarden, konijnen, knaagdieren, kleine herkauwers, duiven, schieboenders en natuurlijk huisdieren bent u bij ons aankloppen”, somt Mulder op. Een andere tak van sport vormt de verkoop van landbouwplastic. „Als extra service bieden we boeren bovendien aan dat ze hun folie bij ons kunnen inleveren. Wij zorgen voor de recycling.”

ZIEL EN ZALIGHEID

Zijn ziel en zaligheid kan Mulder kwijt in bodemvruchtbaarheid en verbetering van de mestbenutting. „Dat vereist niet alleen van mij, maar de gehele

sector in de komende decennia veel aandacht. Samen met Agriton timmeren wij op dit gebied aan de weg.”

Het boek ‘De geheimen van een vruchtbare bodem’ van Erhard Hennig dat hij in 1996 las, zette de mededirecteur aan het denken. „Ik besefte me opeens dat ik qua bemesting op de middelbare landbouwschool in Dolkum helemaal verkeerd ben opgeleid. Mij is enkel de leer van de kunstmestindustrie bijgebracht.”

OM DAT MOEILIK TE MAKEN, trest mij een boek uit midden jaren zeventig uit de kast. De oorspronkelijke aantekening bij het hoofdstuk compost zegt in zijn ogen genoeg: niet! „Deze materie hoefden wij ons niet eigen te maken van onze docent.” Een wereldreis na zijn studie openende hem echter al de ogen: „Ik werkte een half jaar bij een boer in Nieuw-Zeeland. Die man gebruikte alleen dierlijke mest.”

Toch duurde het nog wel even voor het zacht echt ontdekte, erkent Mulder. „Geleidelijk werd mij duidelijk dat een bodem meer is dan chemisch. Ook biologische en natuurkundige aspecten spelen een voorname rol.” Die laatste twee onderdelen verloren de Nederlandse boeren al de bevrijding uit het

oog. „Wat wij voorstaan, is het opgraven van oude kennis en die nieuw leven inblazen. Dat gedachtegoed vraagt niettemin tijd om aan te slaan.”

VERKEERDE INSTEEL

Dit proces verlangt volgens Mulder niet alleen een ontslag in het hoofd, maar evenzeer onderzoek. „Bij bemesting van de bodem gelden nu stikstof, fosfaat en kali als leidraad. Dit NPK-denken is de verkeerde insteek, want het bodemleven moet net als vee gebalanceerd gevoerd worden”, benadrukt hij. Bacteriën, mineralen, energie en eiwitten horen naar zijn mening de ingrediënten te zijn: „Van die materie hebben we vandaag de dag nog maar weinig kaas gegeten.”

Ook van effectieve micro-organismen (EM) weet de land- en tuinbouw te weinig af. „Daar valt nog zoveel te ontdekken.” Op dit moment beperkt het gebruik zich tot kalktoevoegmiddelen en mestverbeteraars. „Na het maaien wordt EM door het gras gemengd. Micro-organismen zetten vervolgens suikers om in melk- en azijnzuren, wat leidt tot een betere conservering. Dit resulteert in minder voederwaardeverlies na inkulpen en beperkt de kans op broet.”

EM als bijproduct tijdens het mixen voorkomt dat er rotting in de kelder optreedt. „De gassen die hierbij vrijkomen zijn niet alleen dodelijk voor de koeien, maar ook zeer schadelijk voor de boer z’n gezondheid. Deze klus vindt daarom altijd met open staldeuren en een aardig windje plaats.” Naast de dieren in de stal doet het levens het ‘vee’ in de grond weinig goeds. „We maken ze het leven moeilijk, terwijl we ze het juist gemakkelijk moeten maken.”

STOF DER AARDE

Om die boodschap over te brengen, staat het symposium terre ere van hun 75-jarige bestaan op 7 juni in het teken van ‘Bodemkwaliteit geeft inwendige productiviteit’. „Er zijn al voldoende bijeenkomsten over knoeicomfort en meer van dat soort zaken”, licht Mulder die keuze toe. „Wij vragen aandacht voor wat wij als basis van het bestaan beschouwen: het bodemleven. De bijbel verwoordt het perfect: we zijn uit het stof der aarde geschapen.”